

Mál nr. 342/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Vátryggingartaki ábyrgðartryggingar: (X) og (Y)

Skaðabótaábyrgð. Vesrslun/þjónusta.

Gögn.

1. Málskot móttakið 12. september 2024 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 30. september 2024.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 1. mars 2024 hafi M lagt bifreið sinni framan við innganginn að húsakynnum X. M hafi gengið yfir ísilagða jörð og þaðan inn í húsnaði X. Þar hafi hann stigið á litla mottu og þaðan beint á svart, sléttþússað og lakkað steingólf. Við það hafi hann runnið á bleytu á gólfinu og fallið í gólfíð með þeim afleiðingum að hann hlaut líkamstjón. Í sömu andrá hafi hann séð starfsmann ræstingafyrirtækisins Y innar í húsnaðinu en skömmu áður hafi verið skúrað við innganginn. Engar merkingar hafi verið til staðar sem gæfu til kynna að skúringar stæðu yfir eða að gólfíð hafi verið blautt. Vegna tjóns síns hafi M krafist bóta úr ábyrgðartryggingu X en V en þeirri kröfu hafi verið hafnað með bréfi V dags. 24. maí 2024. M hafi þá krafist bóta úr ábyrgðartryggingu Y en þeirri kröfu hafi, með bréfi V dags. 22. ágúst 2024, einnig verið hafnað. M telur að X og Y beri in solidum skaðabótaábyrgð á tjóni hans. Starfsemi X sé þess eðlis að þar megi vænta mikillar umferðar gangandi fólks, og gera verði ríkar kröfur til rekstraraðila um að viðhafa sanngjarnar ráðstafanir til að tryggja öryggi viðskiptavina. Gólfíð í húsnaði X sé þá þeirrar gerðar að það verði glerhált í bleyti og verði því að gera strangar kröfur til X og Y um að tryggja hálkuvarnir, t.a.m. með stærri gólfmottu eða því að skúra ekki inngang á þeim tíma sem vænta megi umferðar viðskiptavina. Umræddri mottu hafi þá, eftir slys M, verið skipt út fyrir stærri gúmmímottu. Hvað varði Y sérstaklega hafi starfsmaður þess þá ekki sýnt af sér nægilega aðgæslu þegar hann skúraði gólfíð og skildi það eftir blautt án nokkurra merkinga sem vöruðu við hættu af þeim völdum, en fyrirhafnarlítið sé að koma upp slíkum merkingum og er vísað til dóms Hæstaréttar í máli 104/2012 þeim málflutningi til stuðnings. Til stuðnings framangreindu er þá vísað til nánar tilgreindra ákvæða laga um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum nr. 46/1980 og reglna settra með stoð í þeim. Af öllu framangreindu telji M fullsannað að slys hans verði rakið til þess að gólfíð hafi verið blautt vegna skúringa. Veðurfar hafi ekki verið með þeim hætti að sennilegt sé að bleyta undan skóm M hafi orsakað fallið, og þá er því hafnað að slysið verði raki til gáleysis M. Hvorki X né Y hafi með nokkrum hætti varað við mögulegri slysaþættu og hafi M því ekki verið meðvitaður um að aðstæður væru slíkar að sérstakrar aðgátar væri þörf.

Í bréfi V er vísað til þess að sönnunarbyrði þess að slys hans verði rakið til saknæmrar og ólögmatrar háttsemi X og Y eða starfsmanna þeirra hvíli á M. Slík sönnun hafi ekki tekist. Hvað X varði þá sé það mat þess að bleyta sem borist hafi inn með M hafi valdið slysi hans. X beri þá ekki ábyrgð á þeim aðila sem hafi verið við skúringar enda sé viðkomandi starfsmaður Y. Liggi þá ekkert fyrir um að gólfíð sem slíkt hafi ekki verið til samræmis við lög eða reglur eða að það hafi verið sérlega hált. Telji X því að um óhappatilvik hafi verið að ræða sem X verði ekki gert að bera bótaábyrgð vegna. Hvað Y varði þá vísi það til þess að verkinu hafi verið sinnt með eðlilegum hætti og engum hafi getað dulist að skúringar stæðu yfir enda hafi starfsmaðurinn verið við störf nálægt innganginum í húsnaði sem sé ekki stórt. Bendi því ekkert til þess að nauðsynlegt hafi verið að setja upp varúðarmerkingar. V telji þá ósannað að orsök slyssins verði rakin til mistaka Y enda sé ljóst að veðurfar hafi verið með þeim hætti að yfirgnæfandi líkur séu á því að bleyta hafi safnast undir skóm þeirra vegfarenda sem komu inn í húsnaðið. Hafi M stigið á mottu við innganginn án þess að þurrka sérstaklega af skóm sínum og verði því að telja að bleyta undan skóm hans hafi valdið slysinu. Verði niðurstaða nefndarinnar allt að einu sú að bótaskylda sé til staðar telur V rétt að M verði gert að bera hluta tjóns síns sjálfur enda hafi hann ekki gætt að sér þrátt fyrir að gera sér grein fyrir að verið væri að skúra gólfíð.

Álit.

Almennar sönnunarreglur í skaðabótarétti gera ráð fyrir því að sá sem heldur því fram að annar beri skaðabótaábyrgð á tjóni sínu beri sönnunarbyrði um að skilyrði slíkrar ábyrgðar séu uppfyllt. Það hvílir því á M að sýna fram á að hann hafi orðið fyrir slysi sem sé að rekja til saknæmra athafna eða athafnaleysis X og/eða Y, starfsmanna þeirra eða annarra atvika eða aðstæðna sem X og/eða Y verði gert að bera skaðabótaábyrgð vegna. Gögn fyrir nefndinni um atvikið sem slíkt og aðstæður á slysdegi eru afar takmörkuð.

Hvað X varðar er vissulega rétt að sem rekstraraðila sem tekur á móti viðskiptavinum í húsnæði sitt hvílir á því sú skylda að viðhafa sanngjarnar ráðstafanir til að tryggja öryggi þeirra sem leggja leið sína þangað. Hins vegar er ekki sýnt fram á það í málinu að gólfíð í húsnæði X hafi verið í ósamræmi við lög eða reglur eða hættulegt þeim sem gengu um það. Þá verður X ekki gert að bera húsbóndaábyrgð á starfsmanni Y, en gögn málsins bera með sér að Y sé utanaðkomandi ræstingafyrirtæki sem sjái um ræstingar fyrir X samkvæmt samningi og sjái eigin starfsmenn Y um þann starfa. Verður því ekki fallist á að bótaskylda úr ábyrgðartryggingu þess sé fyrir hendi.

Hvað Y varðar þá liggur fyrir og er ekki um það deilt að skúringar stóðu yfir er M gekk inn í húsakynni X. Með hliðsjón af því svo og því að hitastig á slysdegi var á bilinu $-3,5^{\circ}\text{C}$ til $-5,3^{\circ}\text{C}$ og úrkoma aðeins 0,1 mm verður að teljast ólíklegt að önnur bleyta en vegna skúringanna hafi orsakað fall M. Þá er einnig óumdeilt að engar varúðarmerkingar voru til staðar vegna þess. Almennt verður að gera ráð fyrir því að við gólfþvott á húsnæði þar sem almenningur leggur leið sína hvíli ríkar skyldur á þeim sem hafa þann starfa með höndum um að gera ráðstafanir til að draga úr slysaþættu, t.a.m. með varúðarmerkingum. Ekki er sýnt fram á að M hafi mátt gera sér grein fyrir að gólfíð væri blautt eða að þrif á því stæðu yfir er hann kom inn í húsnæðið. Jafnvel þó hann hafi, að því er virðist í málskoti, séð starfsmann Y í þann mund sem hann féll í gólfíð, verður ekki við það miðað að hann hafi mátt átta sig á því að gólfíð við innganginn væri blautt. Er það því niðurstaða nefndarinnar að bótaréttur úr ábyrgðartryggingu Y sé til staðar. Eru þá samkvæmt framangreindu ekki efni til að skerða bótarétt M á grundvelli eigin sakar.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

M á rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu Y hjá V.

Reykjavík, 15. október 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir